

Projektová dokumentácia

LSI vektorový model ID projektu: I-4

Vyhľadávanie na webe a v multimediálnych databázach

BI-VWM

LS 2020/2021

Adam Makara, Matej Šutý

Obsah:

1 Po	opis projektu	3
1.1	Ciel'	3
1.2	LSI vektorový model	3
1.3	Vstupy	3
1.4	Výstupy	3
2 Sp	pôsob riešenia	4
2.1	Prístupy	4
2.2	Algoritmy	4
3 Im	nplementácia	4
3.1	Stavba aplikácie	4
3.2	Použité knižnice tretích strán	5
3.3	Požiadavky na beh	6
4 Pr	ríklad vstupu a výstupu	6
5 Ex	kperimentálna sekcia	8
5.1	Experiment 1	8
5.2	Experimenty 2 a 3	11
5.3	Experiment 4	15
5.4	Experiment 5	16
6 Di	iskusia	16
7 ávei	r	16

1 Popis projektu

1.1 Cieľ

Cieľom toho projektu je implementácia LSI (Latent Semantic Indexing) vektorového modelu ukladania dát (t.j. preprocessing a indexovanie) spolu s možnosťou dotazovania sa z GUI.

1.2 LSI vektorový model

Vektorový model je vo všeobecnosti jeden zo spôsobov ako prehľadávať kolekciu dokumentov riešiaci nedostatky booleovského modelu. Klasický vektorový model neumožňuje zachytiť podobnosť medzi určitými slovami, teda nevie pracovať so synonymami, prípadne homonymami. Tieto nedostatky rieši práve tzv. latentné sémantické indexovanie (LSI). LSI vektorový model sa snaží zachytiť latentnú sémantiku skrytú vo vnútri dát. LSI nepracuje na štandardným priestorom termov ako klasický vektorový model, ale prevádza tzv. term-by-document maticu do priestoru konceptov. Koncepty sú tvorené lineárnymi kombináciami termov, ktoré práve zachycujú vzťahy medzi termami a dokumentami. Celý proces je založený na SVD (Singular Value Decomposition) dekompozícii na vlastné čísla matice.

1.3 Vstupy

Vstupom je sada anglických článkov získaných pomocou crawleru, v ktorom sa zadala webová adresa novinového portálu a následne nám stiahol viacero článkov do textových súborov v ktorých oddelil názvy článkov od obsahu. Takéto súbory následne prejdú tzv. preprocessingom – extrakcia termov, identifikácia a odstránenie nevýznamových slov. Následne sa vypočítajú váhy termov a vykoná sa LSI.

1.4 Výstupy

Výstupom je webová aplikácia bežiaca na lokálnom prostredí, ktorá umožňuje prezeranie stiahnutých novinových článkov. Každý článok je možné zobraziť si samostatne a pod jeho obsahom sa zobrazuje tabuľka so zoznamom podobných článkov, kde sa pomocou predpočítaných údajov a metódy LSI vypočíta a vypíše niekoľko najpodobnejších článkov zoradených zostupne podľa relevancie k aktuálne prezeranému článku.

2 Spôsob riešenia

2.1 Prístupy

Na začiatku projektu sme si pomocou crawleru stiahli zopár anglických článkov, aby sme mohli na nich postaviť základnú kostru aplikácie. Potom sme začali postupne pridávať a implementovať funkcionalitu tak, aby simulovala sekvenčné spracovanie vstupných článkov na výstupný súbor s predpočítanými hodnotami.

Vytvorili sme prvý package s názvom preprocessing, v ktorom sme pridali súbor token.py s metódami na tokenizovanie, odstránenie stop words a stematizovanie vstupných článkov. Následne sme pridali druhý package s názvom vector, kde sme vytvorili súbor vector.py, ktorý obsahuje metódy pre vytvorenie docterm vectorov, celkové vytvorenie term-by-document matice a výpočet váh pomocou algoritmu TF-IDF. Ďalej sme pridali package LSI, ktorý má na starosti výpočet vlastných čísel term-by-document matice a následnú SVD dekompozíciu s aproximáciou, pomocou ktorej získame maticu konceptov. Na základe toho sme ďalej pridali metódy na výpočet podobností dokumentov k aktuálne zadanému dokumentu. Keď nám latentné sémantické indexovanie ako tak fungovalo, vytvorili sme jednoduchú webovú aplikáciu s možnosťou prezerania článkov. Nakoniec sme pridali možnosť zobraziť si daný článok, kde sa pri načítavaní stránky vypočíta 10 najpodobnejších článkov k aktuálne zobrazenému a tie sa vypíšu do tabuľky, viz. sekcia 4.

2.2 Algoritmy

Implementácia využíva 2 veľmi dôležité a zaujímavé algoritmy. Pri spracovávaní vstupných článkov sme použili algoritmus TF-IDF pre výpočet váh termov v jednotlivých dokumentoch. Pre získanie concept-by-document matice sme využili SVD dekompozíciu term-by-document matice.

3 Implementácia

Celý projekt je vytvorený v programovacom jazyku Python. Webová aplikácia je vytvorená pomocou high-level webového frameworku Django, ktorý je tiež napísaný v Pythone.

3.1 Stavba aplikácie

Aplikácia pozostáva z nasledujúcich komponent, ktoré medzi sebou komunikujú, jedná sa o packages:

- Isi-web obsahuje celú webovú Django aplikáciu
 - Obsahuje package nazvaný **Isi**, ktorý má na starosti funkcionalitu na webe prezeranie novinových článkov, zobrazenie konkrétneho článku, výpočet podobností ostatných článkov na základe zobrazeného článku a predspracovaných uložených dát. Taktiež obsahuje štýly a šablóny pre zobrazovanie webstránok
 - Ak sa náhodou nezobrazujú články alebo aplikácia hádže chybu, že nie je možné nájsť súbor, tak možno v lsi-data/run.py upraviť cestu k článkom a v lsi-web/app/settings.py úplne dole upraviť cesty.
 - Ostatné súbory sú defaultne vygenerované frameworkom Django
- Isi-data obsahuje celé spracovanie uložených článkov
 - o **articles** pripravili sme 4 datasety článkov 50,300,500 a všetky
 - experiments obsahuje metódy pre testovanie experimentov a tvorbu grafov
 - LSI obsahuje metódy pre výpočet SVD
 - preprocessing obsahuje metódy pre tokenizovanie, odstránenie stop words a stematizovanie
 - vector obsahuje metódy pre vytvorenie term-by-document matice a výpočet TF-IDF

Ďalším dôležitým súborom je súbor **run.py**, ktorého spustením sa spracujú všetky články v priečinku **articles**, vytvorí sa term-by-document matica, vykoná sa SVD dekompozícia a výsledné spracované údaje sa uložia do súboru file.dat.

3.2 Použité knižnice tretích strán

Pri implementácii sme použili nasledujúce knižnice tretích strán:

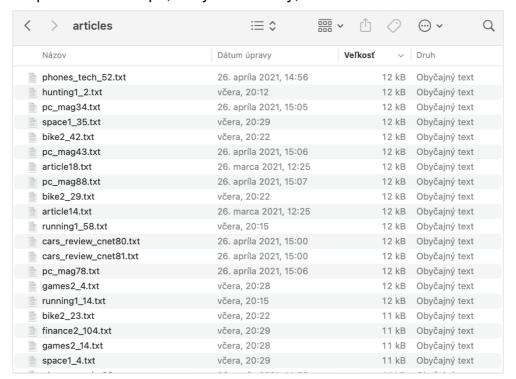
- hashlib generovanie hashu pre zistenie rovnakých dokumentov
- nltk použité pre tokenizovanie, stematizovanie, odstránenie stop words
- **pickle** ukladanie a načítanie predpočítaných hodnôt z/do súboru
- numpy a linalg práca s maticami, výpočet vlastných čísel term-bydocument matice, normalizácia hodnôt, svd
- **vector** vytvorenie docterm vektoru
- matplotlib vykresľovanie grafov použitých experimentálnej sekcii

3.3 Požiadavky na beh

Aby aplikácia fungovala správne, vyžaduje mať nainštalované všetky vyššie spomenuté knižnice + framework Django. V priečinku Isi-data/articles musia byť články – textové súbory. Odporúčame pomenovať ako kategóriu o ktorej sa v článku píše, aby sa na webe správne zobrazovali kategórie. Potom stačí spustiť súbor Isi-data/run.py, ktorý spracuje články a v termináli sa prepnúť do package Isi-web a v ňom spustiť tento príkaz: python manage.py runserver – týmto príkazom sa spustí lokálny web server a možno prejsť na adresu localhost:8000.

4 Príklad vstupu a výstupu

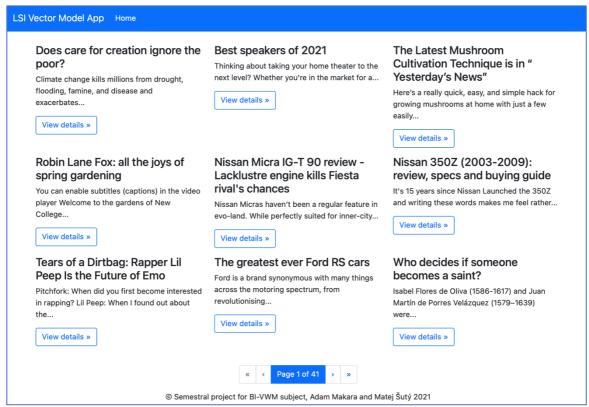
Vstup je sada článkov, ktoré sa nachádzajú v priečinku articles. Po spustení hlavného programu run.py aplikácia prejde všetky články, tokenizuje, odstráni stop slová, stemmatizuje, vytvorí term-by-document maticu z ktorej vypočíta vlastné čísla a spraví SVD dekompozíciu. Všetky výsledné dáta uloží do súboru file.dat. Tým výpočet a spracovanie vstupu, ktorým sú články, končí.

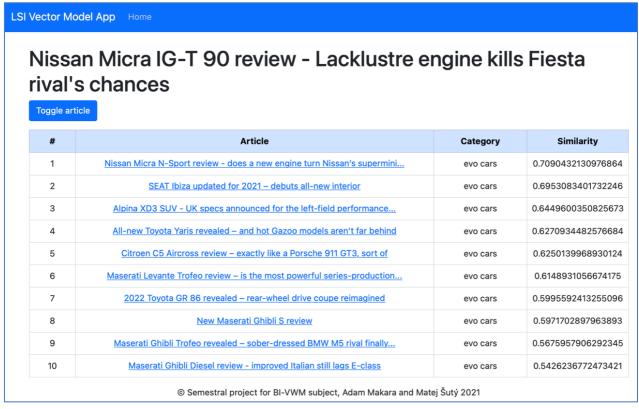
Obrázok 1: Články v priečinku articles pripravené na spracovanie.

Výstupom je webová aplikácia, kde na úvodnej stránke je prehľad všetkých článkov a každý z nich si možno zobraziť samostatne. Pri detailnom zobrazení daného

článku sa otvorí súbor file.dat s predpočítanými hodnotami a vypočítajú sa podobnosti články môžu byť veľmi dlhé, defaultne sme ich skryli a možno ich rozbaliť tlačítkom.

Obrázok 2: Úvodná stránka webovej aplikácie s prehľadom všetkých článkov.

Obrázok 3: Detail článku so zoznamom najpodobnejších článkov.

5 Experimentálna sekcia

Cieľom experimentov bolo overiť, ako vplýva aproximácia k na výber najrelevantnejších článkov.

Model LSI ponúka možnosť zvoliť aproximáciu k. Proces rozkladu na vlastné čísla SVD umožňuje redukciu matice A s veľkou dimenziou do priestoru konceptov, ktorý má oveľa menšiu dimenziu. Výberom prvých k konceptov, ktoré majú najväčšie hodnoty vlastných čísel dosiahneme, že články, ktoré sú si podobné, majú malú kosínovú vzdialenosť.

$$ext{Cosine Similarity} = rac{\sum_{i=1}^n x_i y_i}{\sqrt{\sum_{i=1}^n x_i^2} \sqrt{\sum_{i=1}^n y_i^2}}$$

5.1 Experiment 1

Prvý experiment pozostáva z pozorovania ako reaguje LSI na zmenu aproximácie *k.* Sledovali sme, ktoré články sú si najviac podobné při rozdielnych *k,* a aké majú hodnoty podobnosti.

Nastavenie:

LSI spracovalo 50 článkov z rozdielnych oblastí záujmu (počítače, cyklistika, financie, hudba, počítačové hry, atď.). Následne sme vybrali jeden článok s názvom 10 Ways to Boost Your Wi-Fi Signal časopisu o počítačoch. Pre hodnoty k z {1, 10, 30, 35, 45, 46, 48, 50}, sme zobrazili články, ktoré LSI považuje za najpodobnejšie k článku o wifi.

Pozorovanie:

k=1

10 najpodobnejších článkov má 100% zhodu. Medzi nimi sú články z kategórií, ktoré nesúvisia s naším pozorovaným článkom, napríklad články o zdraví, financiách, cyklistike. Iba 4 články z 10 sú z podobných kategórií.

k=10

Zhody 10 najpodobnejších článkov klesli, z prvých piatich článkov sú 4 články s podobnej kategórie (2x počítače, mobily, počítačové hry). Celkovo 7/10 článkov majú podobné kategórie. Všetky články majú veľmi vysoké zhody (viac ako 97%), napriek tomu, že ich obsah nie je natoľko podobný.

10 Ways	to Boost Your Wi-Fi Signal		
#	Article	Category	Similarity
1	Building an E-Commerce Website: 8 Technical Aspects You Need to Know	pc mag	0.988656073887233
2	Tips For Building a Custom Bike	bike	0.988592353051977
3	Now is the best time to buy a new iPhone, Galaxy S9, Note 9, Pixel 3	phones tech	0.986697826527931
4	21 Free Tools Your Small Business Should Be Using Today	pc mag	0.984969070375479
5	What can we learn from the Cyberpunk 2077 launch disaster?	games	0.983131306813585
6	The best at-home COVID-19 tests	phones tech	0.982796749508694
7	The Best E-Commerce Fulfillment Services	pc mag	0.982713779573159
8	Tips for Descending Hills on a Bike	bike	0.98086360950032
9	First Impressions: Crankbrothers M20 & M13 Multi Tools	bike	0.978534076338420
10	The Best Bluetooth and Wireless Speakers for 2021	pc mag	0.978462036326858

k=30

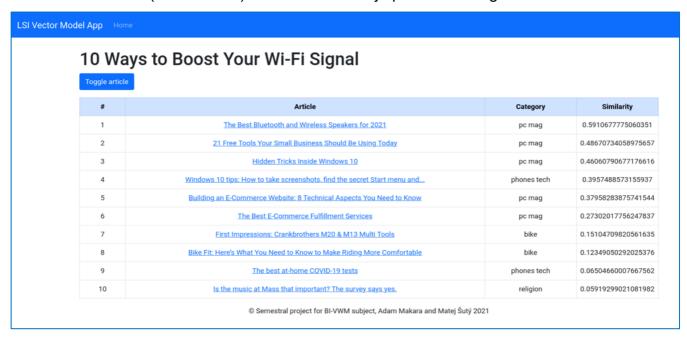
Podobnosti článkov výrazne klesli (35% až 74%). 6/10 článkov majú podobné kategórie záujmu. Medzi 1. najpodobnejším a 10. článkom je veľký rozdiel.

Zaujímavé je, že 1. článok sa tématicky líši od pozorovaného článku (počítače ako niečo zlepšiť.

k=35

Pri tejto hodnote už je veľmi veľký rozdiel medzi podobnosťami najpodobnejších článkov (5% až 59 %). 7/10 článkov majú podobné kategórie.

• K=45

Pri tejto hodnote sú výsledky viac menej nepoužiteľné. Väčšina článkov sa zaoberá inými témami a podobnosti, až na najpodobnejší článok s rovnakou kategóriou, sú menšie ako 8 percent. Podobný trend je aj pri ďalších vyšších hodnotách *k*.

10 Ways	s to Boost Your Wi-Fi Signal		
#	Article	Category	Similarity
1	The Best Bluetooth and Wireless Speakers for 2021	pc mag	0.4176669564458862
2	Windows 10 tips: How to take screenshots, find the secret Start menu and	phones tech	0.07832432994302338
3	Bike Fit: Here's What You Need to Know to Make Riding More Comfortable	bike	0.06024010950868161
4	Building an E-Commerce Website: 8 Technical Aspects You Need to Know	pc mag	0.022726403702606587
5	The Best E-Commerce Fulfillment Services	pc mag	0.011275739255702858
6	Tornadoes Fast Facts	article	0.00020543031436471703
7	China's crackdown in Xinjiang has separated Uyghur children from their	article	0.0001892774439930862
8	How this fruit became the star of Italian cooking	article	0.00003682076798082852
9	Writers Guild of America Awards 2021: 'Borat' and 'Promising Young	article	0.000006115348995727841
10	How Apple's new iMacs color-matched today's home fashion trends	phones tech	-0.000013381165731035086

5.2 Experimenty 2 a 3

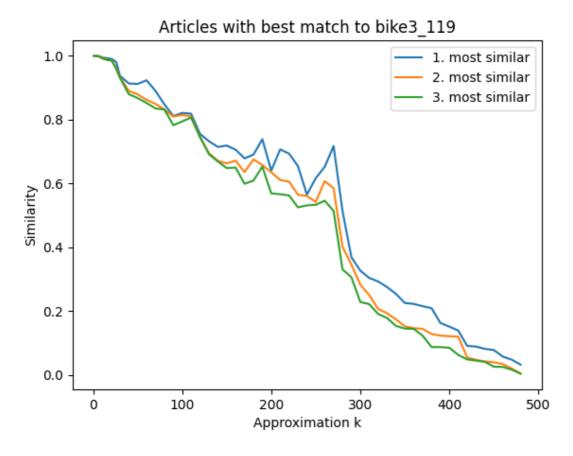
Nastavenie:

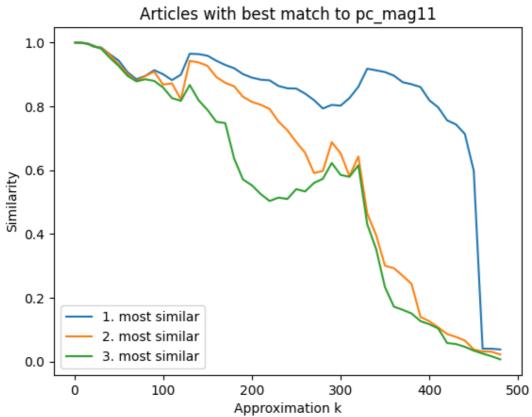
LSI spracovalo 500 článkov s rôznymi oblasťami záujmov. Z nich boli vybrané práve 3: **pc_mag42** (počítače), **bike3_119** (cyklistika), **pc_mag11** (počítače).

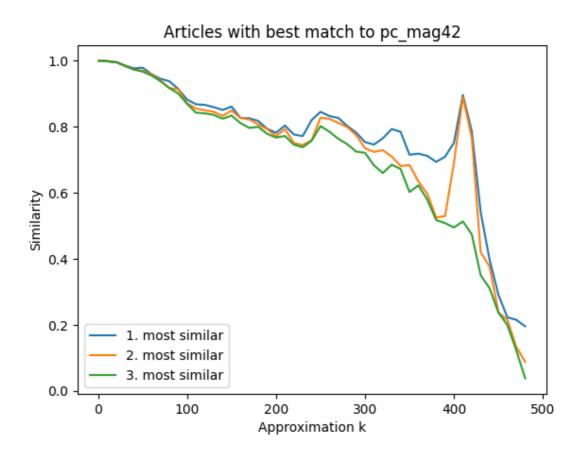
- *A)* Pre rôzne aproximácie *k* sme počítali hodnoty podobnosti prvých troch najpodobnejších článkov.
- B) Spočítali sme 5 článkov, ktoré sa najčastejšie vyskytujú na pozíciách 1, 2, 3.

Pozorovanie:

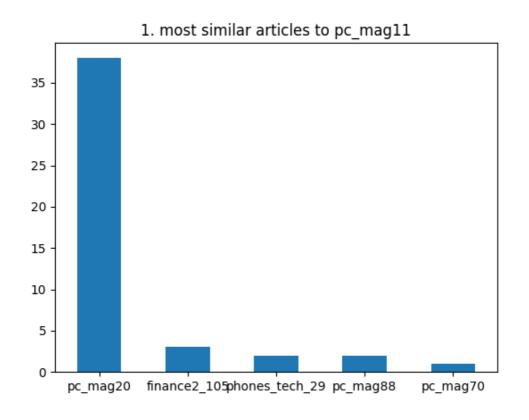
A) V grafoch nižšie môžeme vidieť, že s rastúcim *k*, klesá podobnosť prvých troch článkov.

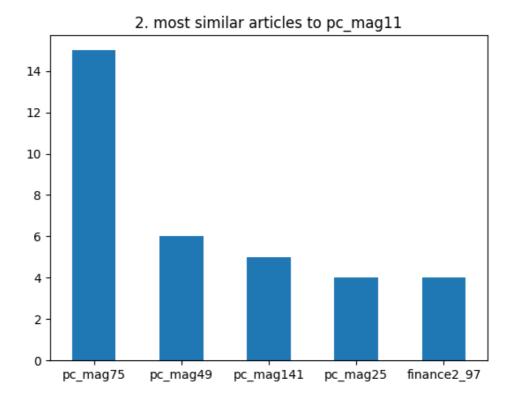

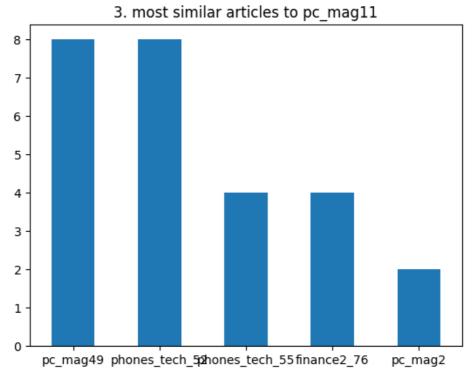

B) LSI zvolilo najčastejšie články z rovnakej alebo podobnej kategórie.

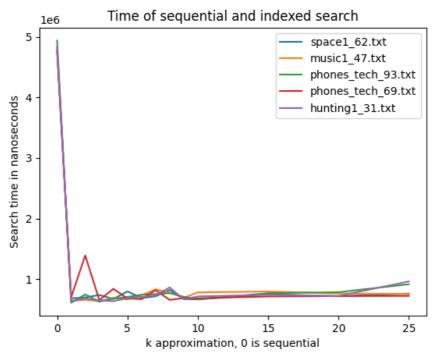

Zhodnotenie:

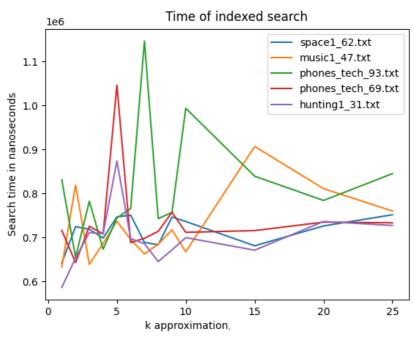
Keď zvolíme nízke k, články sa na seba budú veľmi podobať, pretože zanedbávame vyššie dimenzie a teda priveľmi redukujeme priestor v ktorom sa články nachádzajú. Pre priveľmi vysoké k je rozlíšenie LSI príliš vysoké a medzi článkami jednotlivými článkami v priestore konceptov sú také veľké vzdialenosti, že výsledky nie sú relevantné.

5.3 Experiment 4

V tomto experimente sme porovnali sekvenčný priechod oproti indexu vzhľadom na časovú rýchlosť výpočtu podobnosti na 50 článkoch. Toto porovnanie zachytáva graf nižšie, kde sme pre 5 článkov postupne zvyšovali aproximáciu k. k = 0 zanemená, že nebola použitá žiadna aproximácia a teda výpočet prebiehal sekvenčne. Je vidieť že index znížil čas výpočtu rádovo.

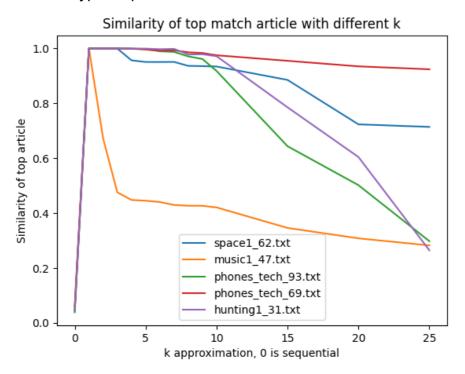

Keďže sme pre experiment použili malý počet článkov z dôvodu rýchleho počítania podobnosti, vytvorili sme ešte jeden graf, ktorý približuje rýchlosť výpočtu od k = 1 a ďalej.

5.4 Experiment 5

V poslednom experimente sme porovnali sekvenčný priechod oproti indexu vzhľadom na podobnosť top 5 najpodobnejších článkov. Opäť sme experiment vykonávali na 50 článkoch. Toto porovnanie zachytáva graf nižšie, kde sme pre 5 článkov postupne zvyšovali aproximáciu k. k = 0 zanemená, že nebola použitá žiadna aproximácia a teda výpočet prebiehal sekvenčne.

6 Diskusia

Pri práci na projekte sme narazili na problémy hardwaru. Pri spracovávaní veľkého množstva článkov nastáva problém s využívaním RAM, pretože pracujeme s veľkými maticami, ktoré sa načítavajú práve do RAM. Pri implementácii sme dbali hlavne na jej funkčnosť, takže výpočet nie je moc optimalizovaný a na slabších počítačoch môže spôsobiť zamrznutie, prípadne pád programu. Čo sa webovej aplikácie týka, tak tá len čisto zobrazuje články. Bolo by fajn, keby vedela vyhľadávať v článkoch, prípadne pridávať nové a spúšťať celý výpočet LSI.

Záver

Vďaka tomuto projektu sme si vyskúšali implementáciu LSI vektorového modelu. Z teoretického hľadiska lineárnej algebry si odnášame to, že je veľmi dôležitá a má široké využitie v praxi.